

Aika: Perjantai 27.3.2026 klo 8.15-10.05

Paikka: Frenckell, kh. Auditorio, Frenckellinaukio 2.

Osallistajat:

Yli-Rajala Juha	konsernijohtaja	Tampere, pj.
Auvinen Oskari	kaupunginjohtaja	Kangasala, 2. vpj.
Joensuu Jaakko	kansliapäällikkö	Pirkkala
Kuusisto Juha	kaupunginjohtaja	Orivesi
Latvala Mikko	kunnanjohtaja	Vesilahti
Linnamaa Reija	johtaja § 32-35	Tampere
Nurminen Mikko	johtaja	Tampere
Pajari Noora	kunnanjohtaja	Lempäälä
Piiparinen Pauli	kaupunginjohtaja	Ylöjärvi, 1. vpj.
Nieminen Mikko	kaupunkikehitysjohtaja	Nokia
Nurminen Päivi	seutujohtaja	esittelijä, TKS
Palosaari Saija	hallintopäällikkö	sihteeri, TKS
Kutsutut:		
Nurminen Ilmari	pormestari	Tampere
Taverne Mari	palvelujohtaja	Tampere, IHT § 33 (Teams)
Kuusela Kaisu	seutusunnittelupäällikkö	TKS, § 34
Vanhanen Tuomas	ohjelmapäällikkö, RECO Energy	BT, § 34

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

32 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	3
33 § INTERNATIONAL HOUSE TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU – HANKKEEN TILANNEKATSAUS JA NIMEÄMISPYYNTÖ OHJAUSRYHMÄÄN	4
34 § ENERGIAN TILANNEKUVAN TULOS JA VALMISTELUN JATKAMINEN.....	6
35 § SEUTUSTRATEGIAN VALMISTELUN TILANNE.....	10
36 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT.....	11
37 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET	11
38 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	11

32 § AVAUS JA EDELLISEN KOKOUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Kokouksen 13.3.2026 täytäntöönpano

Asiat	Toimenpiteiden eteneminen	Vastuu
Asumisen seudullinen laatuohjelma - keskeiset tavoitteet	Seutuhallitus 25.3.	TKS
Kaupunkiseudun eteläinen kasvu-suunta	Kuntajohtajakokous toimii kaupunkiseudun yhteistyötahona asiaan liittyvissä keskusteluissa. Seutuhallitus loppukevät 2026.	TKS
Seutustrategian ensimmäinen luonnosversio	Seutuhallitus 25.3.	TKS

Liitteet:

KJK muistio 13.3.

Väestö- ja työllisyyskatsaukset 02/2026

33 § INTERNATIONAL HOUSE TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU – HANKKEEN TILANNEKATSAUS JA NIMEÄMISPYYNTÖ OHJAUSRYHMÄÄN

Päätösehdotus.	<p>Kuntajohtajakokous 27.3.2026</p> <p>Seutujohtaja Nurminen:</p> <p>Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan</p> <p>merkitä tiedoksi International House Tampereen kaupunkiseutu -hankkeen tilannekatsauksen,</p> <p>nimetä edustajansa hankkeen ohjausryhmään 3.4.2026 mennessä.</p>
Päätös.	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p> <p>Kuntajohtajakokous päätti nimetä hankkeen ohjausryhmään kuntajohtajakokouksen jäsenet. Ohjausryhmän kokoukset ajoitetaan kuntajohtajakokousten yhteyteen.</p>
Käsittelyvaiheet.	
Liitteet.	<p>Nimeämispyyntö International House Tampereen kaupunkiseutu -hankkeen ohjausryhmään</p>
Tiedoksi.	<p>International House Tampere/Taverne</p>
Perustelut.	<p>Palvelujohtaja Taverne</p> <p>Seutustrategian yksi pääviesteistä on Maailmalle avoin ja sen toteuttamiseksi kuntayhtymän talousarviotavoitteena on ”International House Tampere Region - kansainvälisen rekrytoinnin palvelumalli pilotoidaan kaupunkiseudun kehyskunnissa.”</p> <p>Pirkanmaan liitto myönsi <i>International House Tampereen kaupunkiseutu</i> -hankkeelle 78 668 euroa Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahasta. Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä osallistuu hankkeeseen kuntarahoituksen osuudella 19 666 €. Tukea voidaan käyttää 1.2.2026 – 31.3.2027. Tampereen kaupunki pyytää nimeämään kehyskuntien edustajan <i>International House Tampereen kaupunkiseutu</i> -hankkeen ohjausryhmään vuosiksi 2026–2027.</p> <p>Tampereen kaupunkiseudun kunnat kehittävät hankkeessa seudullisen mallin kansainvälisen rekrytoinnin palveluille. Tavoitteena on muodostaa Tampereen kaupunkiseudulle kansainvälisen rekrytoinnin palvelurakenne kaupunkiseudun kehyskuntien ja alueen työnantajayritysten käyttöön. Samalla luodaan toiminnolle myös jatkuvan rahoituksen malli. Mallinnuksessa käytetään International House Tampereen</p>

palvelutuotantoa ja tarkoituksena on laajentaa kokonaisuutta siten, että palvelut tavoittavat laajemmin alueen työnantajayritykset.

Seudun kunnat aktivoituvat hankkeen kautta palvelemaan yrityskehittämisen kansainvälisen työvoiman houkuttelemiseksi ja pitämiseksi alueella. Tampereen kaupungilla käytössä olevia palveluita pilotoidaan soveltuvien osien osaksi ympäryskuntien palveluita. Hankkeessa tehdään palveluiden muotoilua kehyskuntien ja niissä toimivien yritysten tarpeiden näkökulmasta.

Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Kangasalan, Lempäälän, Nokian, Oriveden, Pirkkalan, Vesilahden ja Ylöjärven elinkeinopalveluiden kanssa. Myös ohjausryhmä tulee muodostumaan näiden organisaatioiden edustajista Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän ja Tampereen työllisyysalueen edustajien lisäksi. Ohjausryhmä kokoontuu hankkeen aikana noin 3 kertaa.

Ohjausryhmän tehtävänä on:

- tukea hankkeen strategista ohjausta ja linjata kehittämistä
- varmistaa seudullinen yhteensovittaminen ja kumppanuuksien hyödyntäminen
- seurata toteutusta, tuloksia ja vaikuttavuutta sekä edistää pysyvän toimintamallin rakentumista

Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden yrityspalveluorganisaatioiden (Business Tampere, Tampereen kauppakamari ja Pirkanmaan Yrittäjät) kanssa. Edustajat kutsutaan mukaan erikseen perustettavaan projektiryhmään.

Hanke on edennyt projektipäällikön rekrytointivaiheeseen.

IHT Tampereen palvelujohtaja Mari Taverne esittelee asiaa kokouksessa.

34 § ENERGIAN TILANNEKUVAN TULOS JA VALMISTELUN JATKAMINEN

	Kuntajohtajakokous 27.3.2026
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan merkitä tiedoksi energian tilannekuvan tuloksen, käydä keskustelun paikallisen energiatuotannon lisäämisestä.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin. Masto jatkaa asian jatkovalmistelua.
Käsittelyvaiheet.	Maankäytön ja asumisen työryhmä 18.2., seutuhallitus 05/2026
Liitteet.	Esitysmateriaali
Perustelut.	Seutusuunnittelupäällikkö Kuusela

Maankäytön ja asumisen (Masto) -työryhmän vuoden 2025 toiminnallisenä tavoitteena oli energian tilannekuvan laadinta. Työ toteutettiin yhteistyössä Business Tampereen RECO energy -hankkeen kanssa. Maston nimeämä pienryhmä osallistui toimeksiannon ohjaamiseen. Selvitys hyväksyttiin Mastossa 19.11.2025.

Maston nimeämä pienryhmä keskusteli tilannekuvan tuloksista ja niiden nostattamasta jatkotyön tarpeesta 23.1. pidetyssä palaverissa. Keskustelun tulos käsiteltiin Maston kokouksessa 18.2.2026. Tässä esityksessä kuvataan käydyt keskustelut taustoituksineen.

Energian tilannekuva

Rejlersin tekemän tilannekuvan päätavoitteena oli kuvata sähköenergiajärjestelmän nykytila sekä osoittaa järjestelmään liittyvät mahdollisuudet, haasteet ja tärkeimmät seudulliset kehitystarpeet uusien energiain-tensiivisten investointien mahdollistamiseksi.

Tilannekuvan mukaan seudun energiankulutus on kahdeksankertainen tuotantoon nähden. Seutu on voimakkaasti riippuvainen tuontienergiasta ja tämä asettaa sähköverkoille vaateen hyvästä siirtokyvykkyydestä kulutuskohteisiin. Sähkön kulutuksen voimistumiselle on useita ajureita. Seudun väestönkasvu, yhteiskunnan sähköistyminen, teollisuuden kasvavat tarpeet ja jopa seudun nykyinen lämmöntuotannon malli lisäävät sähköenergian kulutusta ja tätä kautta seudun riippuvuutta muualla tuotetusta sähköstä.

Energian saatavuutta haastaa nykyisen kantaverkon kapasiteetti. Olemassa olevissa liittymispisteissä ei ole juurikaan jäljellä

liittämiskapasiteettia uusille liittymille. Tilanne on jatkumassa ainakin 2020-luvun ajan. Sen sijaan sähkön tuotannolle on verkolla kapasiteettia. Paikallisen tuotannon lisääminen vahvistaisi seudun energiaomavaraisuutta, mikä tukisi muun muassa seudun talouden kehittämistä.

Keskustelut paikallisen energiantuotannon lisäämisestä

Ennakoidaan, että uusien teollisuuden investointien toteutuessa seudun energiankulutus kolminkertaistuu kulutuspiikkien aikana. Samaan aikaan ei ole näköpiirissä edellytyksiä vahvistaa seudun energiakapasiteettia. Yksi energian tilannekuvan keskeisistä tuloksista on tarve ja mahdollisuus energian paikallisen tuotannon vahvistamiseen. Samalla se on seutuhallituksen syöte seutuyhteistyöhön energian teemassa.

RECO -hankkeen ja Maston pienryhmän tammikuussa käymässä keskustelussa todettiin, että paikallisen tuotannon vahvistaminen edellyttää parempaa tuotantojärjestelmien tuntemusta, jotta suunnittelu voisi vastata tuotannon tarpeisiin ja reunaehtoihin. Samassa yhteydessä todettiin, että seutu voi omalla aktiivisuudellaan edistää ja vahvistaa toimijoiden halukkuutta investoida seudulle energiantuotantoa. Seudulla voisi toteutua prosessi, jossa selvitetään energiantuotannolle soveltuvia sijainteja samalla kun selvitetään mahdollisia tuotantomuotoja ja tuotannon toimijoita.

Energian paikallisesta tuotannosta todettiin, että asia on siinä määrin mittava riskienhallinnan, omavaraisuuden ja teollisuuden toimintakyvyn varmistamisen teema, ettei sen kehittämistä voi jättää yksittäisten hankkeiden varaan. Todettiin, että seudulle tarvittaisiin energiateemaan keskittyvää pysyvää osaamista sekä kykyä paikallisten energiamarkkinoiden luomiselle ja kehittämiselle.

Maston helmikuussa käymässä keskustelussa vahvistettiin edellä todettu paikallisen energiantuotannon lisäämisen tarve ja haaste. Pirkanmaan liitto selvitti asiaa tuulivoiman osalta muutama vuosi sitten ja tulos oli, että tuulivoimaa on hyvin vaikeaa saada seudulle. Vastaavasti aurinkovoimaan liittyviä määräyksiä on paikoin haastavaa saada kuntien kaavoihin. Paikallisen energiatuotannon rakentaminen on kunnissa poliittisesti vaikea. Mastosta toivottiin seudullista otetta asiaan.

Myös hukkalämmön hyödyntämistä olisi hyvä edistää, vaikka asian rajallisuus tunnistettiin. Keskustelussa tuotiin esiin, että ennakoidun teollisen toiminnan tuottama hukkalämpö vastaa jopa 50% seudun lämmitystarpeesta. Todettiin, että teollisuuden investointien tuottamaa lämpöä ei loputtomiin voi ohjata kaukolämpöverkkoon, sillä tämän kapasiteetti on rajallinen.

Masto totesi, että paikallista energiantuotantoa on pystyttävä lisäämään. Asia on liian suuri vain kaavoituksen keinoin ratkaistavaksi ja vaatii korkean tason vaikuttamista. Päädettiin siihen, että asian kanssa jatketaan, mutta keinot jäivät vielä epäselviksi.

Kevään kuluessa *Business Tampereella* on kirkastunut ajatus tarpeesta energian monimuotoiseen kehittämiseen. Paikallisen energiantuotannon selvittämisen rinnalle olisi tärkeää nostaa myös ennakoiva sähköverkkojen vahvistaminen. Tämä sisältäisi ainakin suurten uusien teollisuusalueiden tarvearvioinnin sekä näihin liittyvät energiatarpeen esiselvitykset ja esisuunnittelun. Tuotannon suunnittelua voisi edistää seutua laajemmassa yhteistyössä, erityisesti maakuntatasolla.

Vaikka uutta tuotantoa saataisiin, kulutuksen joustoja ja uusia siirtoyhteyksiä tarvitaan edelleen. Uusi tuotanto kuitenkin vähentäisi siirtotarvetta ja parantaisi alueen kriisikestävyyttä.

Valmistelun jatkaminen energian teemassa

Tilannekuva on ollut yhteinen kokonaisuus Tampereen kaupunkiseudun ja Business Tampereen työlistoilla, eikä sen tuottaman jatkotyön tarpeeseen ole kummassakaan organisaatiossa varauduttu. Seuraavassa kuvataan aiemmin ohjelmoidut energia-aiheiset tehtävät kummaltakin toimijalta:

RECO-hankkeen kautta vuonna 2026 edistettävät teemat

Vuonna 2026 RECO-hankkeessa selvitetään uusia tapoja hyödyntää ja kierrättää energiaa:

Monikaasuverkot

Selvitetään monikaasuverkkojen lisäämisen mahdollisuutta. Keväällä selvitetään CO₂:n tuotannon, jakelun ja varastoinnin tilanne. Tässä asiassa on vahvistumassa vuoropuhelu Gasgridin suuntaan. Tähän mennessä on selvitetty CO₂ -lähteet. Tahtona on verkon rakentaminen CO₂ -yhteyksien ympärille (yhteistyössä Pori, Rauma, Tampere, jossa Rauma pilotoi). Asiassa on benchmarkattu Austinin verkkoja Texasissa.

Latauskentät

Teeman sisällä asiaan liittyvä talouden ympärille syntyvien innovaatioiden tukeminen: Plugit, AvantPower. Pirkkalaan on muodostumassa koealue (testbed), johon kehitetään uuden ajan latauskenttä raskaalle liikenteelle. Alueella pilotoidaan myös lämmön talteenottoa.

Energiajärjestelmän digitaalinen kaksonen

Energiajärjestelmän digitaalisen kaksosen rakentaminen tiedon keräämisen ja visualisoinnin alustaksi sisältäen:

- Seudullisen energiajärjestelmän tarkastelu, ml. Kaukolämpöverkko, verkon kyky ottaa vastaan teollisuuden hukkalämpöä, varastointi
- Paikallisen energiankulutuksen kasvun mallintaminen ml. Väestö ja palvelut
- Paikallisen energiantuotannon vaihtoehdot

Maston kautta seutuyhteistyössä edistettävät teemat vuonna 2026 ja 2027

- Tilannekuva olemassa olevassa taajamarakenteessa toteutuvista Co₂-päästöistä ja energiankulutuksesta. Vuonna 2027 kulutuksen pienentämisen mallintaminen ja ohjaaminen osana Rakenteen ilmasto-
päästöjen tilannekuvaa ja MAL5-sopimuksessa luvattua strategiaa.

Kaisu Kuusela Seututoimistolta ja Tuomas Vanhanen Business Tampereelta esittelevät asian kokouksessa.

35 § SEUTUSTRATEGIAN VALMISTELUN TILANNE

	Kuntajohtajakokous 23.3.2026
Päätösehdotus.	Seutujohtaja Nurminen: Kuntajohtajakokous päättää omalta osaltaan käydä keskustelun strategian jatkovalmistelusta.
Päätös.	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Käsittelyvaiheet.	Strategia- ja ennakointityöryhmä 6.3., KJK 13.3., seutuhallitus 25.3., KJK 27.3.
Liitteet.	Seutustrategia – luonnosversio
Perustelut.	Seutujohtaja Päivi Nurminen Seutustrategian valmistelua on jatkettu kuntajohtajakokouksessa 13.3. käydyn ohjaavan keskustelun pohjalta ja seutuhallitus käsittelee strategian ensimmäistä luonnosversiota kokouksessaan 25.3. Strategian luonnosversio on tarkoitus hyväksyä kuntajohtajakokouksen ja seutuhallituksen yhteiskokouksessa huhtikuussa. Seutustrategian luonnosta ja seutuhallituksen kokouksessaan 25.3. tekemiä huomioita esitellään kokouksessa.

36 § MUUT JA TIEDOKSI ANNETTAVAT ASIAT

Reija Linnamaa poistui kokouksesta klo 9.55 asian käsittelyn aikana.

Seutujohtaja:

- Täyttämättä olevan position rekrytoinnin käynnistämisen valmistelu

Kuntajohtajat:

- Kuntien ajankohtaiskatsaus lisätään kuntajohtajakokouksen asialistalle kiertävällä vuorolla

37 § SEURAAVAN KOKOUKSEN OHJELMOINTI JA TULEVAT KOKOUKSET

Vuoden 2026 kokoukset perjantaisin klo 8.15-10.15

10.4., BT-asiat, Technopolis yliopistonrinne

24.4., Frenckell, kh. Valvomo

Seutuhallituksen ja kuntajohtajakokouksen yhteiskokous 29.4. klo 9-10,
Tampere-talo

7.–8.5. Kuntajohtajakokouksen Turun ekskursio

22.5., 5.6., 26.6., Frenckell, kh. Valvomo

Heinäkuussa ei kokouksia,

28.8., 11.9., 25.9., 9.10., 23.10., 6.11., 20.11., 4.12., 18.12.

38 § KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.05.